

De Politieke Waanwijzer

Een gids door het kiesdoolhof van de waanzin

De Politieke Waanwijzer

Een gids door het kiesdoolhof van de waanzin

Huibert van der Meer

Auteur: Huibert van der Meer
Coverontwerp: Huibert van der Meer
2025 © Huibert van der Meer
Stolwijk
ISBN: 9789465414662

De regen, de tango en van Mierlo

Regen. Altijd regen in Den Haag. Het Binnenhof ligt er nat bij, een spiegel van glanzend asfalt. Frans Metselaar stapt uit zijn dienstauto, mogelijk gemaakt door de partij. Dit omdat hij het nu eenmaal zo gewend was vanuit zijn tijd als Europees commissaris. De chauffeur knikt. Metselaar knikt terug, alsof knikken iets is dat hem beschermt. Hij is lijsttrekker van Groen Voorwaarts, de man die binnenkort premier moet worden. Hij trekt zijn kraag op. Zijn bril beslaat.

De stad ruikt naar vis, uitlaatgassen, roest. Hij loopt richting zijn kantoor. Zijn schoenen zuigen zich vast in de plassen. Hij denkt aan de peilingen. Hij denkt aan toespraken. Hij denkt aan zijn agenda die hem de hele dag door bevelen toesist.

En dan stopt de tijd. Twee mannen verschijnen. Zwart leer. Glanzende schoenen. Ogen die niet kijken maar prikken. Achter hen drie anderen, zwijgend, als schaduwen met sigaretten. De rook kringelt als lassotouwen boven hun hoofden.

‘Metselaar’, zegt de grootste. Italiaans accent, zacht als fluweel, maar toch weet de klank te snijden.

Frans bevriest. Hij kent die stem. Niet de man zelf, maar de echo. Brussel. Avonden vol rode wijn. Handdrukken in achterkamers. Het moment dat hij ineens Europees Commissaris werd, een wonder dat hij sindsdien zorgvuldig heeft verzwegen.

‘Wat doen jullie hier?’ fluistert hij.

Ze lachen. Niet luid. Kort. Als kogels die nergens inslaan.

‘We komen innen’, antwoordt de oudste man.

Frans’ knieën willen weg, maar zijn benen bewegen niet.

Twee handen grijpen zijn armen. IJzer. Hij wordt de straat afgetrokken. Geen omstander. Geen politie. De stad is blind. Ze gooien hem in een auto. De leren zetel voelt warm, plakkerig, alsof er een keer eerder iemand in gestorven is.

De wagen zoemt door de stad. Regendruppels ratelen tegen het dak. De mannen zwijgen. Eén van hen draait langzaam een mes rond tussen zijn vingers. Metselaar durft niet te kijken, en kan niets anders doen.

Scheveningen. Een hotel zonder naam, gordijnen dichtgetimmerd. De lucht binnen smaakt naar chloor en rottende vis. Ze duwen hem de trap op. Kamer 23. Een bed, een tafel, een stoel. Geen ramen.

‘Ga zitten’, beveelt de grootste. Metselaar gehoorzaamt. Hij voelt het mes tegen zijn keel. Koud. Glanzend. Hij slikt, maar zijn keel blijft droog.

‘Je herinnert je Brussel?’ vraagt de man.

Metselaar knikt. Hij knikt te snel, alsof knikken een mantra is.

‘Jij dacht dat jij commissaris werd door je eigen verdienste? Of omdat je meer dan zes talen vloeiend kunt spreken?’

Gelach. Hard. Kort. Snijdend.

‘Wij zetten jou daar neer. Wij drukten stemmen. Wij knepen nekken dicht. Jij was onze investering.’

Een harde trap in zijn ribben volgt. Een vuist tegen zijn kaak. Zijn bril vliegt van zijn neus weg. Het tapijt zuigt het bloed op als dorstig mos. Hij roept: ‘Ik ben lijsttrekker, ik word premier, ik kan dit niet meer.’

Een knie in zijn maag. Hij kermt, dubbelgevouwen.

‘Je kunt alles,’ zeggen ze, ‘want je bent van ons.’

Ze laten hem zakken. Zijn lichaam hangt half van de stoel. Hij hoort zichzelf piepen. Hij denkt aan Groen Voorwaarts. De idealen. Het partijprogramma. De zalen vol applaus. Al dat schone woordwerk dat nu klinkt als glas dat breekt.

‘Wanneer jij premier wordt,’ zegt de man, ‘maak jij onze man minister van Financiën. Geen discussie. Geen uitstel.’

Metselaar schudt zijn hoofd. Hij probeert moed te verzamelen, een argument. Zijn stem klinkt schor: ‘Onmogelijk.’

Ze lachen. Gelach als geweersalvo's. Ze tillen hem op, gooien hem tegen de muur. Zijn hoofd knalt achterover. Sterren. Donker. Eventjes. Al snel ziet hij de heren weer.

Ze zetten een oude platenspeler aan. Tango. Krasserig, vals. De naald zingt door het stof. Ze trekken hem overeind. Duwen hem de vloer op.

'Dans, premier', roepen ze.

Hij strompelt. Hij schuift. Zijn schoenen glijden door zijn eigen bloed. Ze lachen. Eén houdt een mes onder zijn kin terwijl hij ronddraait. Hij struikelt, valt. Ze trappen hem omhoog. Ze zingen in koor: 'Premier moet dansen. Premier moet gehoorzamen.'

Zijn tranen mengen zich met het zweet. Hij ruikt ijzer. Hij smaakt zout. Hij denkt: dit ben ik niet. Dit is niet Frans Metselaar, de redder van Groen Voorwaarts. Dit is een hond. Dit is een pop.

Ze binden hem vast. Touw om polsen. Stoelpoot tegen zijn ribben gedrukt. Whisky over zijn hoofd. De vloeistof brandt in zijn ogen. Een sigaar knettert. Een gloeiende punt tegen zijn hals.

'Minister van Financiën', fluistert de man. 'Eén van ons.'

Hij knikt. Niet omdat hij het wil. Maar omdat zijn hoofd vanzelf knikt.

Buiten slaat de regen tegen de ramen. De stad is weg. Er bestaat geen Den Haag, geen Binnenhof, geen partij. Alleen dit hotel. Alleen de tango. Alleen dit bevel.

Frans Metselaar. Lijsttrekker van Groen Voorwaarts. Beoogd premier. Bezit van de Cosa Nostra.

Hij herinnert zich Brussel. Het begint als een geur. Koude gangen, beton, natte jassen. Het gebouw van de Europese Commissie, dat oneindige paleis van glas, waar iedereen glimlacht alsof hun glimlach een paspoort is. Daar liep hij, Metselaar, de onbekende, de man van achterkamers en compromissen. Geen charisma, geen vurigheid. Alleen buik en bril.

En toch, hij werd benoemd. Commissaris. Betere regelgeving, Grondrechten. Een titel die smaakte als champagne en voelde als een dolk die je zelf in je eigen borst duwt.

Hij weet nog hoe het ging. Avond, een hotelkamer aan de Avenue Louise. Het tapijt rood als gestold bloed. Hij zat daar, nerveus, in zijn slechte pak, terwijl buiten de regen, net als nu, tegen de ramen tikte. De telefoon rinkelde. Een stem, Italiaans, laag, vadsig: 'U komt nu naar beneden.'

Hij ging. De lobby leeg. Alleen twee mannen in donkere jassen. Zwarte leren handschoenen, nat van de regen. Ze zeiden niets. Ze liepen. Hij volgde. De lift piepte. De deuren sloten. Zijn hart bonsde.

In de kelder stond een derde. Breed, glimlachend, met een stropdas die glansde als olie. Een handdruk. Een geur van sigaren en vlees dat te lang in de zon had gelegen.

'Signor Metselaar', zei hij. 'Wij hebben u gekozen.'

Metselaar stamelde: 'De Raad... de procedure... de commissarissen stemmen...'

Gelach. Droog, verrot, alsof iemand een schedel opensloeg.

'Procedure is theater. Stemmen zijn maskers. Wij zijn de handen achter de maskers. Zonder ons, geen stoel. Met ons, alles. Begrijp je?'

In een flits dacht hij aan Hans van Mierlo, die ooit had gezegd dat politiek niets is zonder vertrouwen. Hij hoorde die stem, zacht, rook een zweem van sigaretten. Maar toen klonk weer het gelach van de Sicilianen, en de gedachte verdween.

Hij knikte. Hij wilde het niet begrijpen, maar hij knikte.

Ze namen hem mee, door gangen die niet in het hotel hoorden. Donkere trappen, krakende deuren. Een kelder met muren van vochtige baksteen. Daar zaten ze: drie mannen, oude Sicilianen, roerloos als beelden, maar hun ogen brandden. Eén met een stok. Eén met een mes. Eén met een boek waarin namen stonden.

'Jouw naam is nu ook in dit boek', zei de stokman. Hij sloeg met de stok tegen Metselaars schouder. Hard. Het bot kraakte. Hij beet op zijn lip om niet te schreeuwen van de pijn.

'Je bent van ons', zei de man met het mes. 'Je commissariaat is betaald met bloed. Ons bloed. En misschien ook jouw bloed, als je ons ooit vergeet.'

Hij knikte weer. Hij knikte voortdurend. Zijn nek was verworden tot een soort mechaniek van gehoorzaamheid.